

PELASTUSOPISTO

D-sarja:
Muut julkaisut
[5/2015]

Varautumiskoulutuksen vaikuttavuus

Jussi Korhonen

Selvitys Pelastusopiston
varautumiskoulutuksen vaikuttavuudesta

Pelastusopisto
PL 1122
70821 Kuopio
www.pelastusopisto.fi

Pelastusopiston julkaisu
D-sarja: Muut
5/2015

ISBN 978-952-5905-60-1 (pdf)
ISSN 2342-9305

Pelastusopisto

Jussi Korhonen

Varautumiskoulutuksen vaikuttavuus - Selvitys Pelastusopiston
varautumiskoulutuksen vaikuttavuudesta

Julkaisu, 21 s., 3 liitettä (8 s.)

Toukokuu 2015

TIIVISTELMÄ

Pelastusopiston varautumisopetuksen yksikkö toteutti syksyllä 2014 kyselyn varautumiskoulutukseen osallistuneille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää varautumiskoulutuksen vaikuttavuutta sekä sen kehittämistarpeita.

Koulutuksen vaikuttavuus on yksi keskeisistä koulutuksen tuloksellisuuden osatekijöistä. Muita osatekijöitä ovat tehokkuus ja taloudellisuus.

Arvioinnin menetelmänä käytettiin viivästettyä kyselytutkimusta, jolla voidaan yleisesti mitata koulutuksen siirtovaikutusta ja oppimista sekä vaikutusta tietoihin, taitoihin ja asenteisiin. Sen avulla voidaan ainakin jossain määrin arvioida myös työikäytymisen muutoksia, muutoksia toiminnassa sekä ryhmässä tapahtuvia muutoksia. Viivästettyä mittaamista käytetään myös arvioitaessa muutoksia työyhteisössä tai organisaatioissa sekä tulosuutoksia.

Painopiste selvityksessä oli koulutuksen vaikuttavuuden mittaamisessa yksilöiden kannalta. Samalla haluttiin kuitenkin tarkastella siirtovaikutuksia myös koulutukseen osallistuneiden taustaorganisaatioiden kannalta. Tulokset vaikuttavuuskyselystä olivat nykyisenkaltaisten koulutusjärjestelyiden ja koulutusten sisällöllisen puolen näkökulmasta varsin rohkaisevia. Valtaosa vastaajista oli vähintään jokseenkin samaa mieltä, että mahdollisuudet koulutukseen osallistumiseen ovat yleisesti hyvät ja lyhytkurssina järjestetyt koulutukset ovat sopivan mittaisia työelämän näkökulmasta. Osa vastaajista piti varautumiskoulutuksen alueellista koulutustarjontaa liian suppeana ja/tai toivoi sen lisäämistä. Vastaajista noin joka viides piti maantieteellistä kurssitarjontaa liian suppeana.

Kyselyn tulosten perusteella varautumiskoulutuksella näyttäisi selvästi olevan vaikuttavuutta ainakin henkilötasolla. Tulokset antavat myös selkeitä viitteitä, että varautumiskoulutuksella on myös vaikutusta myös organisaatiotasolla.

Kyselyn avoimissa kysymyksissä annettuihin kehittämisehdotuksiin on jo Pelastusopiston vuoden 2015 koulutustarjonnassa vastattu ainakin osittain.

Avainsanat: koulutuksen vaikuttavuus, varautumiskoulutus, arviointi, kysely, kehittäminen

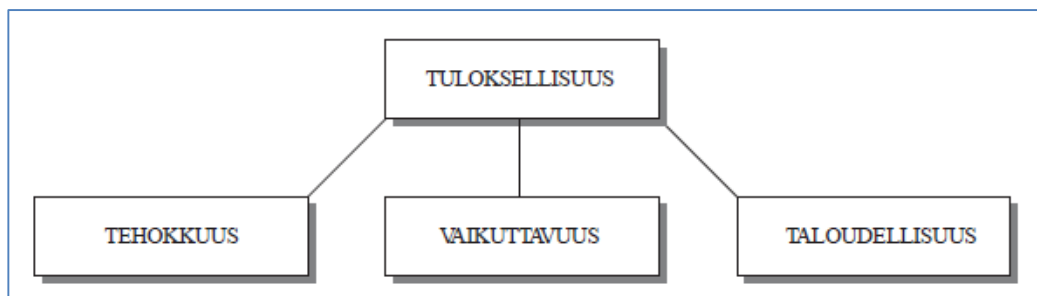
SISÄLTÖ

1	KOULUTUKSEN VAIKUTTAVUUS JA SEN ARVIOINTI	5
2	KYSELYN TOTEUTUS	8
3	KYSELYN TULOKSET	9
3.1	Kyselyyn vastanneet	9
3.2	Kyselylomakkeen väittämät, asteikko ja mitatut ilmiöt	11
3.3	Varautumiskoulutukseen osallistumisen mahdollisuudet	11
3.4	Varautumiskoulutuksen vaikuttavuus ja hyödynnettävyys työelämässä	13
3.5	Varautumiskoulutuksen kehittäminen	15
4	TULOSTEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET	18
4.1	Koulutustarjonta ja koulutuksen saavutettavuus	18
4.2	Koulutuksen vaikuttavuus	18
4.3	Koulutuksen sisällöllinen kehittäminen	19
	LÄHTEET	21
	LIITTEET	22

1 Koulutuksen vaikuttavuus ja sen arviointi

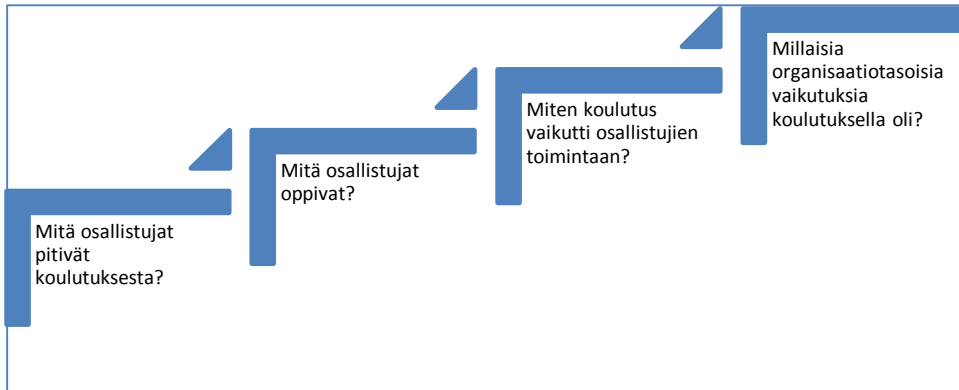
Pelastusopiston varautumisopetuksen yksikkö toteutti syksyllä 2014 kyselyn varautumiskoulutukseen osallistuneille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää varautumiskoulutuksen vaikuttavuutta sekä sen kehittämistarpeita. Kysely ja tämä selvitys sisältyy osahankkeena yliopettaja Jussi Korhosen johtamisen erikoisammattitutkinnon kehittämishankkeeseen.

Koulutuksen vaikuttavuudella tarkoitetaan tässä yhtä keskeistä koulutuksen tuloksellisuuden osatekijää. Opetushallituksen mukaan koulutuksen tuloksellisuus muodostuu kuvan 1 mukaisesti koulutuksen tehokkuudesta, vaikuttavuudesta ja taloudellisuudesta. Opetushallituksen koulutuksen vaikuttavuudesta käyttämän tiiviin määritelmän mukaan "Vaikuttavaa koulutus on silloin, kun sen tuottamat valmiudet laadullisesti ja määrällisesti edistävät yksilön henkistä kasvua sekä yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän kehitystä." (Opetushallitus 1998, 21).

KUVA 1. Koulutuksen tuloksellisuus (Opetushallitus 1998, 20).

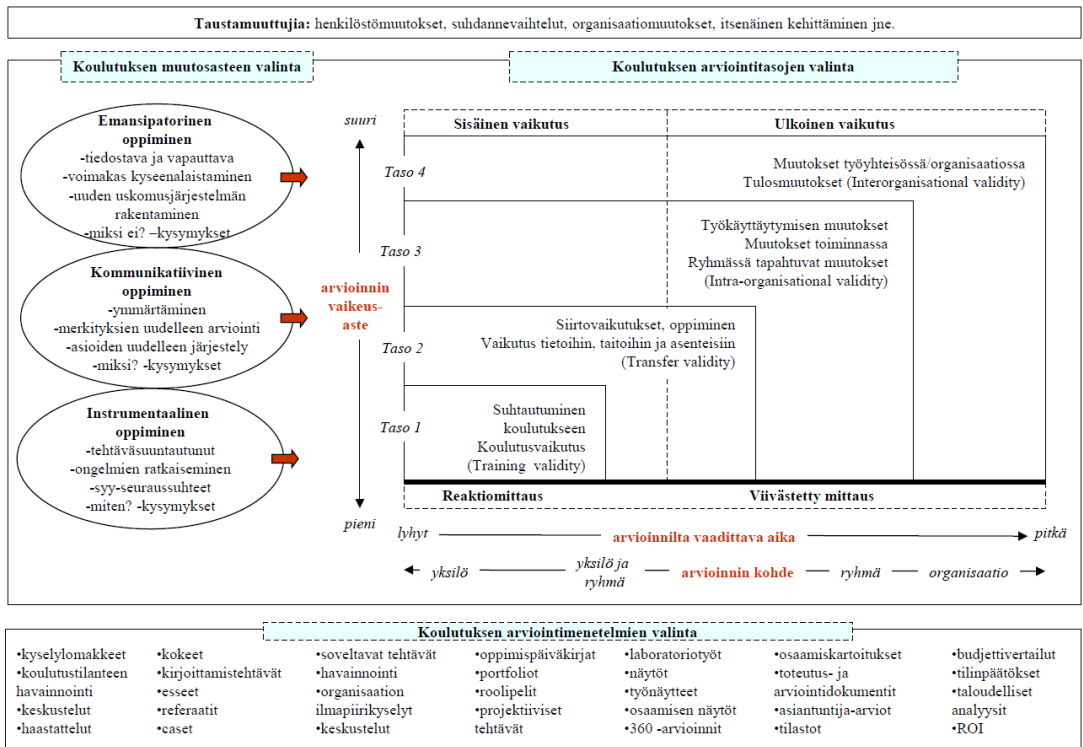
Vaikuttavuutta voidaan arvioida eri tasoilla: esimerkiksi yksilön, oppilaitoksen tai koulutuksen järjestäjän, työelämän tai työnantajan (ammattillisessa koulutuksessa), tietyn talousalueen, yhteiskunnan ja kansainvälisen yhteisön tasolla. Vaikuttavuuden arviointikohteina korostuvat työelämän vaatimat ongelmien kohtaamisen ja ratkaisemisen kyvyt, sosiaaliset ja yhteistoiminnalliset taidot sekä itsetuntemus ja -arvostus. Koulutuksen primaarivaikutuksia arvioitaessa kriteerit voidaan tällöin johtaa toiminnalle asetetuista tavoitteista. Vaikuttavuuden arvioinnissa tärkeää on nimenomaan se hyöty tai haitta, jota koulutuksella on kulloinkin arvioitavan kohteen kannalta eri tasoilla saavutettu tai tuotettu (Kupias & Koski 2012, 14–15). Koulutus vaikuttaa yksilöiden kehitykseen ja kvalifikaatioihin sekä yksilöiden välityksellä edelleen yhteisöjen ja yhteiskunnan osaamisen tasoon ja edelleen menestykselliseen toimintaan (kuva 2).

KUVA 2. Koulutuksen vaikuttavuus (Kupias & Koski 2012, 14–15).

Koulutuksen siirtovaikutuksen arviointiin voidaan käyttää ns. viivästettyä kyselytutkimusta, jolla Marjakankaan ja Urosen (2013) mukaan voidaan yleisesti mitata koulutuksen siirtovaikutusta ja oppimista sekä vaikutusta tietoihin, taitoihin ja asenteisiin. Lisäksi viivästetyllä kyselytutkimuksella voidaan (kuva 3) ainakin jossain määrin arvioida myös työkäyttäytymisen muutoksia, muutoksia toiminnassa sekä ryhmässä tapahtuvia muutoksia. Viivästettyä mittaamista käytetään myös arvioitaessa muutoksia työyhteisössä tai organisaatioissa sekä tulosuutoksia. Kyselytutkimukseen perustuva selvitys, jossa vaikuttavuuden arviointia mitataan koulutukseen osallistuneiden subjektiivisiin arvioihin perustuen, ei antane kattavaa kuvaa etenkin organisaatiotason tai tulostason vaikutuksista.

Painopiste tässä selvityksessä oli koulutuksen vaikuttavuuden mittaamisessa yksilöiden kannalta. Samalla haluttiin kuitenkin tarkastella siirtovaikutuksia myös koulutukseen osallistuneiden taustaorganisaatioiden kannalta.

KUVA 3. Koulutuksen vaikuttavuuden arviointi (Marjakangas & Uronen, 2013).

2 Kyselyn toteutus

Selvityksen aineistona hyödynnetty kysely laadittiin ja toteutettiin Pelastusopiston Webropol-järjestelmässä verkkokyselynä. Kyselyn perusjoukoksi valittiin henkilöt, jotka olivat osallistuneet 1.1.2013–31.5.2014 välisenä aikana Pelastusopiston järjestämiin tiettyihin varautumiskoulutuksen kurssinimikkeisiin. Kurssinimikkeet olivat "Kunnan valmiussuunnittelun peruskurssi", "Varautumisen peruskurssi", "Kunnan varautuminen ja viranomaisyhteistyö" sekä "Kunnan kriisijohtamiskoulutukset".

Kurssit ja niille osallistuneet valittiin selvityksen kohderyhmäksi sen vuoksi, että vastuu näiden kurssien sisällöllisestä suunnittelusta ja toteutuksesta on suurelta osin Pelastusopiston itsensä käsissä. Kurssinimikkeittäin sisältö ja toteutus ovat näissä kurseissa suhteellisen vakioituja, joskin jonkin verran alueellisiakin eroja toteutuksessa on saattanut olla.

Kyselyn ulkopuolelle jätettiin lähtökohtaisesti toimialakohtaiset koulutustilaisuudet ja niihin osallistuneet henkilöt. Toimialakohtaiset tai vastaavat koulutukset suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä kyseessä olevan toimialan (esim. ministeriöt, keskusvirastot jne.) kanssa yhteistyössä ja ne ovat tyypillisesti sisällöllisesti räätälöityjä ja toisaalta ne eivät ole toistensa kanssa sisällöllisesti ja toteutuksellisesti yhteismitallisia. Mitä todennäköisimmin kyselyn otoksessa ja vastanneiden joukossa on henkilöitä, jotka kuitenkin ovat osallistuneet myös toimialakohtaisiin koulutustilaisuuksiin.

Kyselyn otos muodostettiin Pelastusopiston opiskelijahallintojärjestelmästä edellä mainituilla hakuehdoilla (kurssinimikkeet, aikaväli) niistä osallistuneista, jotka olivat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa. Otokseksi saatiin 440 henkilöä yhteensä kaikkiaan 602 osallistuneesta henkilöstä (73 % osallistuneista).

Pyyntö ja ohje kyselyyn vastaamisesta (liite 1) lähetettiin 25.8.2014 ja vastausaikaa oli 8.9.2014 saakka. Muistutusviesti kyselystä lähetettiin 1.9.2014.

Kysely sisälsi sekä taustatietokysymyksiä, väittämiä että avoimia kysymyksiä. Kyselylomake on liitteenä 2.

3 Kyselyn tulokset

3.1 Kyselyyn vastanneet

Kyselyyn vastasi määrääjassa yhteensä 164 henkilöä (37 % otoksesta, 27 % perusjoukosta).

Kyselyssä pyydettiin osallistujia antamaan taustatietoina (suluissa vastausvaihtoehdot):

1. Työnantajan tai osallistujan edustaman organisaation sektori (*Kunta, kuntayhtymä tai kunnallinen liikelaitos; Valtionhallinto; Yksityinen sektori; Järjestö; Muu*)
2. Ikäryhmä (*18-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-68, yli 68*)
3. Oliko vastaaja ennen Pelastusopiston varautumiskoulutukseen osallistumista ollut tekemisissä varautumisasioiden kanssa (esim. muiden koulutuksenjärjestäjien koulutukset, valmiussuunnittelutehtävät tms.) (*Runsaasti, Jonkin verran, Ei lainkaan*)

Kyselyyn vastanneista valtaosa (79 %) vastasi työskentelevänsä kunnan, kuntayhtymän tai kunnallisen liikelaitoksen palveluksessa (taulukko 1). Tulos oli jokseenkin odotetun suuntainen koulutusten kohderyhmästä johtuen.

TAULUKKO 1. Vastaajien taustaorganisaation sektori.

(% vastanneista)	Vastaajien lukumäärä (n=163)	Suhteellinen osuus (% vastanneista)
Kunta, kuntayhtymä tai kunnallinen liikelaitos	129	79 %
Valtionhallinto	23	14 %
Yksityinen sektori	2	1 %
Järjestö	2	1 %
Muu	7	4 %

Taulukossa 2 esitetyn mukaisesti vastanneista yli 45-vuotiaita oli yhteensä 115 henkilöä (70 %). Ikäryhmään 25–44 vastaajista kuului 49 henkilöä (30 %). Varautumiskoulutuksen tyypillisenä kohderyhmänä on johto- ja asiantuntijatehtävissä työskentelevät, joten suhteellisen korkea vastaajien/osallistujien keski-ikä selittyyne suureksi osaksi tällä.

TAULUKKO 2. Vastaajien jakauma ikäryhmittäin.

Ikäryhmä	Vastaajien lukumäärä (n=164)	Suhteellinen osuus (% vastanneista)
18-24	0	0 %
25-34	15	9,1 %
35-44	34	20,7 %
45-54	66	40,2 %
55-68	49	29,9 %
yli 68	0	0 %

Vastaajilta kysyttiin kyselyn analyysia varten taustatietona myös näiden aiempaa kokemusta varautumistehtävissä ("*Olitko ennen Pelastusopiston varautumiskoulutukseen osallistumista ollut tekemisissä varautumisasioiden kanssa (esim. muiden koulutuksenjärjestäjien koulutukset, valmiussuunnittelutehtävät tms.)?*") Kysymyksen avulla voidaan mahdollisia koetun hyödyn eroja vähemmän kokeneempien ja kokeneempien henkilöiden välillä. Vastaajista 19 prosenttia ei ollut ennen koulutukseen osallistumistaan ollut tekemisissä varautumisasioiden kanssa, jonkin verran tekemisissä oli ollut 59 prosenttia ja runsaasti 22 prosenttia.

TAULUKKO 3. Vastaajien jakauma varautumisasioihin liittyvän kokemuksen mukaan.

Oliko vastaaja ennen Pelastusopiston varautumiskoulutukseen osallistumista ollut tekemisissä varautumisasioiden kanssa (esim. muiden koulutuksenjärjestäjien koulutukset, valmiussuunnittelutehtävät tms.)?	Vastaajien lukumäärä (n=163)	Suhteellinen osuus (% vastanneista)
Runsaasti	36	22,1 %
Jonkin verran	96	58,9 %
Ei lainkaan	31	19,0 %

Vastaajaryhmien välisiä eroja analysoitiin ristiintaulukoinnilla. Systemaattisia eroja eri vastaajaryhmien välillä ei havaittu, toki muutamien yksittäisten väittämien kohdalla havaittiin tunnusluvuissa joitakin eroja vastaajaryhmien välillä. Esimerkki vastaajaryhmien välisistä eroista on liitteessä 3, jossa on esitetty väittämäsarjan mediaaniluvut vastaajien ilmoittaman varautumisasioihin liittyvän kokemuksen mukaan muodostettujen ryhmien osalta. Edellä mainitusta syystä kyselyn tulokset on esitetty kaikkien vastaajien osalta.

3.2 Kyselylomakkeen väittämät, asteikko ja mitatut ilmiöt

Kyselylomakkeen väittämissä käytettiin vastausasteikkona Likert-asteikkoa. Asteikossa oli joukko asenneväittämiä, jotka ilmaisevat sekä kielteistä että myönteistä asennetta kyseiseen väittämään ja vastaajat arvioivat niitä viisiportaisella asteikolla, jonka vastausvaihtoehtoina olivat:

- 1=Täysin eri mieltä
- 2=Jokseenkin eri mieltä
- 3=En samaa enkä eri mieltä
- 4=Jokseenkin samaa mieltä
- 5=Täysin samaa mieltä

Kyselyssä mitattiin väittämillä kahta ilmiötä:

- 1) koulutukseen osallistumisen mahdollisuuksia ja
- 2) koulutuksen vaikuttavuutta.

Koulutukseen osallistumisen mahdollisuuksia mitattiin kolmella väittämällä. Koulutuksen vaikuttavuutta (vastanneiden käsitys vaikuttavuudesta) mitattiin viidellätoista (15) väittämällä.

3.3 Varautumiskoulutukseen osallistumisen mahdollisuudet

Väittämäsarjan ensimmäisten kolmen väittämän avulla haluttiin selvittää sitä, miten koulutukseen osallistuja on kokenut varautumiskoulutukseen osallistumisen. Koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnin näkökulmasta väittämillä pyrittiin siis arvioimaan koulutuksen saatavuutta yksilön näkökulmasta. Vastaajia pyydettiin ilmaisemaan Likert-asteikolla "*missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavista väitteistä?*"

Kyselyssä esitettyjen väittämien vastausvaihtoehtojen valinneiden jakauma ja tunnusluku mediaani on esitetty taulukossa 4. Mediaani on kaikissa väittämissä sama (5=Täysin samaa mieltä).

TAULUKKO 4. Koulutukseen osallistuminen ja koulutusjärjestelyt.

Koulutukseen osallistuminen ja koulutusjärjestelyt	1=Täysin eri mieltä (% vastanneista)	2=Jokseenkin eri mieltä	3=En samaa enkä eri mieltä	4=Jokseenkin samaa mieltä	5=Täysin samaa mieltä	Mediaani (keskiarvo)
1) Minun oli helppo työtehtävieni puolesta helppo päästä osallistumaan varautumiskoulutukseen	0,6	9,2	3,7	31,3	55,2	5 (4,31)
2) Lyhytkurssina järjestetty koulutus mahdollisti hyvin osallistumiseni siihen	0,6	1,2	1,2	35,4	61,6	5 (4,56)
3) Koulutus oli kestoltaan sopiva	1,2	2,5	2,5	36,8	57,1	5 (4,46)

3.4 Varautumiskoulutuksen vaikuttavuus ja hyödynnettävyys työelämässä

Väittämäsarjan seuraavien viidentoista väittämän (väittämät 4-18) avulla haluttiin selvittää sitä, millaisena koulutukseen osallistuja on kokenut varautumiskoulutuksen tavoitteet ja opetussisällöt sekä sitä, kuinka hän ja vastaajan taustayhteisö ovat pystyneet hyödyntämään varautumiskoulutuksen antia.

Analyysivaiheessa koulutuksen vaikuttavuutta mittaavat väittämät ryhmiteltiin vaikuttavuuden eri tasoja tai ulottuvuuksien mukaan kolmeen ryhmään:

- **Työelämän tarpeet** (väittämät 4–7)
- **Henkilökohtainen kehittyminen** (väittämät 8–11)
- **Organisaatiotasoiset vaikutukset** (väittämät 12–18)

Kyselylomakkeessa väittämät esitettiin ilman koulutuksen vaikuttavuuden eri tasoja tai ulottuvuuksia koskevaa väliotsikointia. Näiden vaikuttavuuden eri ulottuvuuksien tiukka erottelu on osin vaikeaa, sillä henkilökohtaisen osaamisen kehittymisen voi olettaa siirtyvän eräällä tavalla osaksi organisaation inhimillistä pääomaa (osaamista) ja näkyvän sitä kautta myös organisaatiokohtaisina vaikutuksina.

Kyselyssä esitettyjen väittämien vastausvaihtoehtojen valinneiden jakauma ja tunnusluku mediaani on esitetty taulukossa 5. Mediaani on kaikissa väittämissä sama (4=Jokseenkin samaa mieltä).

TAULUKKO 5. Koulutukseen vaikuttavuus ja hyödynnettävyys työelämässä.

Koulutuksen vaikuttavuus ja hyödynnettävyys työelämässä	1=Täysin eri mieltä (% vastan- neista)	2=Jokseen- kin eri mieltä	3=En samaa enkä eri mieltä	4=Jokseen- kin samaa mieltä	5=Täysin sa- maa mieltä	Mediaani (keskiarvo)
TYÖELÄMÄN TARPEET						
4) Koulutuksen tavoitteet vastasivat työelämän tarpeita	1,2	1,8	9,8	58,3	28,8	4 (4,12)
5) Koulutuksen sisältö vastasi työelämän tarpeita	1,2	3,7	11,6	55,5	28,0	4 (4,05)
6) Pystyin kytkemään koulutuksessa käsitellyt asiat hyvin omaan työhöni	1,2	4,3	11,7	58,3	24,5	4 (4,01)
7) Olen pystynyt ja/tai uskon pystyväni hyödyntämään oppimiani asioita hyvin tulevaisuudessa	0,0	2,5	9,8	58,3	29,4	4 (4,15)
HENKILÖKOHTAINEN KEHITYMINEN						
8) Varautumiskoulutus lisäsi mielenkiintoani turvallisuusasioihin	0,6	2,4	12,8	43,3	40,9	4 (4,21)
9) Varautumiskoulutuksen sisällöt auttoivat minua ymmärtämään varautumisen merkityksen edustamassani toiminnassa	0,6	2,4	7,9	45,1	43,9	4 (4,29)
10) Varautumiskoulutuksen sisällöt tukivat omaa ammatillista kehittymistäni	0,6	6,7	18,3	51,8	22,6	4 (3,89)
11) Koulutukselle asettamani henkilökohtaiset odotukset ja tavoitteet toteutuivat hyvin	0,6	6,7	14,0	54,3	24,4	4 (3,95)
ORGANISAATIOTASON VAIKUTUKSET						
12) Varautumiskoulutus tarjosi minulle valmiuksia laatia edustamani organisaation toimintaa koskevia suunnitelmia häiriötilanteiden varalle	0,0	3,7	18,3	49,4	28,7	4 (4,03)
13) Yhteistyöverkostoni laajenivat varautumiskoulutuksen aikana	0,0	12,2	25,0	42,7	20,1	4 (3,71)
14) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani yhteensovittaa varautumistyötä omassa organisaatiossani	0,0	6,2	11,7	58,6	23,5	4 (3,99)
15) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani yhteensovittaa varautumistyötä oman organisaationi ja muiden toimijoiden välillä	0,6	6,1	19,5	56,1	17,7	4 (3,84)
16) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani ymmärtää eri toimijoiden rooleja häiriötilanteissa	0,6	2,5	8,6	47,2	41,1	4 (4,26)
17) Varautumiskoulutuksen jälkeen olen käyttänyt aktiivisesti koulutuksessa saamiini tietoja työssäni	1,2	9,2	29,4	50,3	9,8	4 (3,58)
18) Varautumiskoulutuksen jälkeen olen kehittänyt oman vastualueeni tai organisaationi varautumista	2,4	9,1	18,9	52,4	17,1	4 (3,73)

3.5 Varautumiskoulutuksen kehittäminen

Kyselyn avulla haluttiin myös selvittää Pelastusopiston varautumiskoulutuksen kurssitarjonnan kehittämistarpeita sekä määrällisesti että laadullisesti ja sisällöllisesti. Määrällisen tarjonnan arviointi on osa koulutuksen saavutettavuuden arviointia.

Ensin haluttiin selvittää vastaajien näkemyksiä varautumiskoulutuksen tarjonnan määrästä sekä kurssinimikkeinä että maantieteellisesti. Osallistujia pyydettiin valitsemaan kunkin väittämän kohdalta vastaajan näkemystä parhaiten vastaava arvo. Vastausten jakauma ja tunnuslukuna mediaani on esitetty taulukossa 6.

TAULUKKO 6. Varautumiskoulutuksen tarjonta.

Pelastusopiston tarjoamien varautumiskoulutusten määrä on mielestäni	1=Liian suppea (% vastanneista)	2=Sopiva	3=Liian laaja	4=Eh osaa sanoa	Mediaani
kurssinimikkeinä	6,7	82,8	1,2	9,2	2 (sopiva)
maantieteellisesti (=tarjonta omalla alueellasi)	19,8	74,7	0,0	5,6	2

Laadullista kehittämistarvetta pyrittiin selvittämään avoimilla kysymyksillä. Avointen kysymysten avulla pyrittiin kartoittamaan vastaajien näkemyksiä siitä, mitä asiakokonaisuuksia tai teemoja varautumiskoulutuksessa tulisi käsitellä sekä sitä, miten vastaaja näkee varautumiskoulutuksen tarjonnan tarpeellisuuden tulevaisuudessa. Osallistujia pyydettiin kirjoittamaan kunkin avoimen kysymyksen kohdalle vapaamuotoisesti ajatuksensa koulutussisältöjen ja kurssitarjonnan kehittämisestä.

Avoimia kysymyksiä oli yhteensä neljä. Kysymykset olivat:

- 1) *Mitä uusia kursseja tarjotaan tulisi ottaa?*
- 2) *Onko asiakokonaisuuksia ja/tai teemoja, joita varautumiskoulutuksessa mielestäsi tulisi käsitellä nykyistä enemmän tai aiempaa laajemmin? Mitä nämä ovat?*
- 3) *Onko asiakokonaisuuksia ja/tai teemoja, joita mielestäsi kannattaisi käsitellä nykyistä vähemmän tai suppeammin?*
- 4) *Mitä muuttaisit Pelastusopiston varautumiskoulutuksessa tai miten muuten toivoisit sitä kehitettävän?*

Mitä uusia kursseja toivottiin?

Sanallisia vastauksia ensimmäiseen avoimeen kysymykseen annettiin yhteensä 51 kpl. Lukumääräisesti eniten toivottiin sosiaalitoimen (2 mainintaa), sosiaalipäivystyksen (1) ja sosiaali- ja terveydenhuollon varautumiseen (4) liittyen, yhteensä siis seitsemän henkilöä esitti *sosiaali- ja terveydenhuollon toimialakohtaisten koulutusten* laajempaa tarjontaa.

Useampi kuin yksi ehdotus tuli *kybertoimintaympäristön häiriötilanteisiin varautumiseen* keskittyvistä koulutuksista, *vesihuollon varautumiseen keskittyvistä koulutuksista* (2) sekä *kunta-/kaupunki-/seutukunta-kohtaisista poikkihallinnollisista varautumiskoulutuksista* (4). Muita mainittuja koulutuksia olivat: *varautumisen jatkokurssi, evakuointien suunnittelu ja johtaminen, maaseutuasiamiehille suunnattu koulutus, valmiussuunnittelukoulutus, pelastustoimen varautuminen, epidemioihin varautuminen.*

Mitä asiakokonaisuuksia ja/tai teemoja varautumiskoulutuksessa tulisi käsitellä nykyistä enemmän tai aiempaa laajemmin?

Sanallisia vastauksia toiseen avoimeen kysymykseen annettiin yhteensä 61 kpl. Sanallisissa vastauksissa toivottiin seuraavien asiakokonaisuuksien tai teemojen käsittelyä nykyistä enemmän tai laajemmin (suluissa mainintojen lukumäärä, mikäli enemmän kuin yksi):

- *Epidemioihin varautuminen (3)*
- *Luonnonilmiöt ja niiden aiheuttamat häiriöt (2)*
- *Kyberturvallisuus (2)*
- *VAP- ja muut varausasiat*
- *Viestintä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa (2)*
- *Viranomaisyhteistyö ja yhteistyö kuntien ja valtion välillä (2)*
- *Riskianalyyysien/uhka-arvioiden tekeminen*
- *Kulttuuriomaisuuden suojele*
- *Sähköjakelun häiriöt*
- *Päivittäistavarahuollon varautuminen*

Mitä asiakokonaisuuksia ja/tai teemoja varautumiskoulutuksessa tulisi käsitellä nykyistä vähemmän tai suppeammin?

Avoimeen kysymykseen annettiin sanallisia vastauksia yhteensä 6 kappaletta. Seuraavia teemoja toivottiin käsiteltävän vähemmän tai suppeammin:

- *Varautumisen yleisperiaatteet*
- *Säädösperusta ja historia (2)*
- *Sosiaalipäivystyksen rooli valmiussuunnitelmissa*

- *Pelastusmuodostelmien läpikäynti*
- *Uhkamallit*

Mitä vastaajat muuttaisivat Pelastusopiston varautumiskoulutuksessa tai miten muuten sitä toivottaisiin kehitettävän?

Sanallisia vastauksia avoimeen kysymykseen annettiin yhteensä 51 kpl. Lukumääräisesti selvästi eniten mainittiin nykyisen kaltaisen alueellisesti toteutettaviin koulutuksiin perustuvan järjestelmän ylläpitäminen tai tarjonnan laajentaminen.

Vastaajat muuttaisivat tai haluaisivat varautumiskoulutuksessa kehitettävän seuraavia asioita:

- *Alueellinen koulutusmalli on hyvä, enemmän alueellista koulutusta (6)*
- *Enemmän kursseja tarjolle (2)*
- *Harkintaan kolmen päivän intensiivikurssi, jossa ryhmäharjoituksia eri tilanteisiin*
- *Nykyisen toimintatason ylläpitäminen*
- *Kolmipäiväinen kurssi olisi parempi kuin kaksipäiväinen*
- *Kursseilla liian vähän aikaa keskustelulle/tehtävien purkamiselle.*
- *Kurssipäivät voisivat olla lyhyempiä*
- *Valtakunnallisia kursseja voisi järjestää enemmän muuallakin kuin Kuopiossa*
- *Etäosallistumismahdollisuuden lisäämistä, verkko-opiskelu*
- *Omia koulutuksia yksityis- ja vapaaehtoissectoreille*
- *Ei järjestetä kursseja Laakson suojatilassa; hankala kulkea ja aiheuttaa hengitysvaikeuksia*
- *Tarkempi kohderyhmien määrittely ja kurssille osallistuvien valinta esim. haastatteluin*

4 Tulosten arviointi ja johtopäätökset

4.1 Koulutustarjonta ja koulutuksen saavutettavuus

Kaikkiaan tulokset kyselystä olivat nykyisenkaltaisten koulutusjärjestelyiden ja koulutusten sisällöllisen puolen näkökulmasta varsin rohkaisevia. Koulutukseen osallistumisen mahdollisuuksia ja koulutusjärjestelyitä mitanneiden väittämien kohdalla yli 86 prosenttia vastaajista oli vähintään jokseenkin samaa mieltä, että mahdollisuudet osallistumiseen ovat yleisesti hyvät ja lyhytkurssina järjestetyt koulutukset ovat sopivan mittaisia työelämän näkökulmasta. Tulokseen voidaan olla koulutuksen järjestäjän näkökulmasta suhteellisen tyytyväisiä. Syytä on kuitenkin huomioida, että sekä koulutuksen maantieteellisen tarjonnan sopivuutta mitanneen väittämän ja sanallisen varautumiskoulutuksen kehittämistä koskevien avointen kysymysten mukaan osa vastaajista piti alueellista koulutustarjontaa liian suppeana ja/tai toivoi sen lisäämistä. Vastaajista noin joka viides piti maantieteellistä kurssitarjontaa liian suppeana.

Käytännössä kurssijärjestelyiden edellyttämän työn vuoksi on suhteellisen haasteellista toteuttaa valtakunnallisia, nykyisellään suurelta osin Kuopiossa Pelastusopistolla toteutettavia koulutuksia ainakaan laajassa mitassa alueellisina koulutuksina. Valtakunnalliset, erityisesti toimialakohtaiset, kurssit toteutetaan tavallisesti kumppanuusperiaatteella eri hallinnonalojen ministeriöiden tai keskusvirastojen kanssa, jolloin kurssien järjestämiseen käytetään myös näiden henkilöstövoimavaroja. Kaikkiaan viime vuosina alueellista varautumiskoulutustarjontaa on jo kehitetty kokonaisvaltaisesti, sitä on lisätty ja vakioitu kurssinimiketasolla. Selvästi nykyistä laajempi alueellinen koulutustarjonta edellyttäisi myös vastaavasti henkilöresurssien lisäämistä koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen sekä Pelastusopistossa että yhteistyötahoissa.

4.2 Koulutuksen vaikuttavuus

Koulutuksen vaikuttavuutta mitanneiden väittämien osalta johtopäätös on, että myös siihen voidaan olla vähintään melko tyytyväisiä. Valtaosa vastaajista oli kaikkien vaikuttavuutta mitanneiden väittämien osalta jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Kaikissa väittämissä koko vastaajajoukon mediaaniluvuksi saatiin 4 (jokseenkin samaa mieltä).

Vastausvaihtoehdon ”Täysin eri mieltä”, ”Jokseenkin eri mieltä” tai ”En samaa enkä eri mieltä” oli valinnut väittämissä ”Yhteistyöverkostoni laajenivat varautumiskoulutuksen ai-

kana” 37 prosenttia ja ”*Varautumiskoulutuksen jälkeen olen käyttänyt aktiivisesti koulutuksessa saamiani tietoja työssäni*” 40 prosenttia vastaajista. Koulutuksen vaikuttavuus on siis ollut näiden väittämien mittaamien muutosten osalta väittämäsarjan heikointa. Kyseiset väittämät olivat ainoita, joiden kohdalla useampi kuin joka kolmas vastaajista ei kokenut niissä tapahtuneen muutosta.

Kokonaisuutena osallistujien kokemusten perusteella varautumiskoulutuksella siis näyttäisi selvästi olevan vaikuttavuutta ainakin henkilötasolla. Kysely antaa myös selkeitä viitteitä, että varautumiskoulutuksella on myös vaikutusta myös organisaatiotasolla. Kuten jo ensimmäisessä luvussa on mainittu, on organisaatiotason vaikutusten arviointi kyselytutkimuksen avulla jokseenkin vaikeaa ja sen arvioinnissa tulisi hyödyntää muita menetelmiä.

4.3 Koulutuksen sisällöllinen kehittäminen

Varautumiskoulutuksena tarjottavien vakioitujen kurssien kokonaisuutta on viime vuosien aikana kehitetty voimakkaasti. Vuodesta 2015 alkaen (alueellisen) kurssitarjonnan runko muodostuu seuraavista kursseista:

1. Varautumisen peruskurssi
 - poikkihallinnollinen ”yleiskurssi”
 - luennot ja case-harjoitukset
 - kesto kaksi päivää
2. Yhteistoiminta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
 - poikkihallinnollinen ”yleiskurssi”, jatkokurssi peruskurssin käyneille
 - näkökulma eri toimijoiden välisessä yhteistyössä ja -toiminnassa
 - case-harjoituksia
 - kesto kaksi päivää
3. Kunnan kriisijohtamiskoulutus
 - kuntien-/kaupunkien johtoryhmille ja keskeisille asiantuntijoille sekä ylikunnallisten toimijoiden yhteyshenkilöille/vast. suunnattu organisaatiokohtainen koulutustilaisuus
 - toteuttamistapa sovitaan yhteistyössä ko. kunnan kanssa; tilaisuus voidaan koostaa luento-osuudesta, häiriötilanneharjoituksesta tai työpajatyöskentelystä
 - kesto yksi päivä/kunta
4. Kunnan valmiussuunnittelun peruskurssi
 - valmiussuunnitteluun keskittyvä valtakunnallinen kurssi

- suunnattu valmiussuunnittelusta vastaaville tai muutoin valmiussuunniteluun liittyviä tietoja laajasti tarvitseville henkilöille
 - kesto kuusi lähiopetuspäivää (3+3 päivää ja etäjäaksolla tehtävä valmiussuunnittelun kehittämistyö)
5. Alueelliset valmiusharjoitukset
- yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa järjestettävät poikkihallinnolliset alue- ja paikallistason toimijoiden harjoitukset

Avoimissa kysymyksissä annettuihin kehittämissuunnitelmiin on jo vuoden 2015 koulutustarjonnassa vastattu ainakin osittain siltä osin, kuin kehittämissuunnitelmat koskivat sisällöllisellä puolella poikkihallinnollista yhteistyötä varautumisessa ja häiriötilanteiden hallinnassa sekä ryhmäharjoituksia (case-harjoitukset). Vuoden 2015 koulutustarjontaa muutettiin siten, että aiemmin nimellä *Kunnan varautuminen ja viranomaisyhteistyö* -kurssi päivitettiin *Yhteistoiminta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa* -kurssiksi ja sisällöllistä painotusta muutettiin siten, että kurssi sisältää selvästi aiempaa enemmän case-harjoituksia. Kurssin kehittämistyö aloitettiin keväällä 2014 ja kurssin koko toteutussuunnitelma laadittiin uudestaan. Kurssi sisälsi aiemmin kurssin järjestämisalueen eri toimijoiden alustuksia näiden varautumistehtävistä ja toiminnasta häiriötilanteiden aikana. Saatujen kokemusten mukaan alustukset eivät olleet keskenään laadullisesti yhteismitallisia ja osa kurssilaisista antoi tästä palautetta kurssiarvioissa.

Talven ja kevään 2015 aikana järjestetyistä *yhteistoiminta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa*-kurseista (yht. seitsemän kurssia) saadut kokemukset ja niille osallistuneiden palautteet ovat olleet hyviä ja kurssille on ollut hyvä kysyntä.

Myös kunnan kriisijohtamiskoulutuksen toteutusta muutettiin vuoden 2015 alusta siten, että aluekohtaisista yhteisistä teoriakoulutuspäivistä luovuttiin. Nykyisessä toteutusmallissa koulutuspäivän toteutuksesta sovitaan yhteistyössä asiakasorganisaation kanssa. Asiakasorganisaatiolla on mahdollisuus koostaa koulutustilaisuus oman tilanteensa ja henkilöstön osaamisen mukaan ”moduulijattelun” mukaisesti suhteellisen vakioiduista luento-osuuksista, työpajatyöskentelystä ja/tai pienimuotoisesta häiriötilanneharjoituksesta. Myös kyseisen kurssin osalta palautteet ovat olleet hyviä ja vahvistavat osaltaan toteutustavan muutoksen olleen perusteltu ja oikeansuuntainen. Kaikkiaan organisaatiokohtaisia kriisijohtamiskoulutustilaisuuksia järjestetään vuosittain (myös kuluvana vuonna) noin neljäkymmentä.

Muiden kurssien ja koulutustilaisuuksien osalta kyselyssä esille tulleita sisällöllisiä kehittämissuunnitelmia pyritään jatkossa mahdollisuuksien mukaan huomioimaan kurssien toteutussuunnitelmissa.

LÄHTEET

Kupias, P. & Koski, M. 2012. Hyvä kouluttaja. Sanoma Pro Oy.

Marjakangas, J. & Uronen, I. 2013. *Työelämälähtöisen koulutuksen vaikuttavuuden arviointi*. Luentoaineisto. [WWW-dokumentti]. Viitattu 16.4.2015. [Http://futura.utu.fi/materiaalit_20131024_Marjakangas_Uronen.pdf](http://futura.utu.fi/materiaalit_20131024_Marjakangas_Uronen.pdf)

Opetushallitus. 1998. Koulutuksen tuloksellisuuden arviointimalli. Viitattu 12.12.2014. [Http://www.oph.fi/download/115517_koulutuksen_tuloksellisuuden_arviointimalli.pdf](http://www.oph.fi/download/115517_koulutuksen_tuloksellisuuden_arviointimalli.pdf)

LIITTEET

Liite 1: Pyyntö ja ohje kyselyyn vastaamisesta

Liite 2: Kyselylomake

Liite 3: Väittämäsarjan vastausten mediaaniluvut vastaajien varautumiskokemuksen mukaan

Liite 1: Pyyntö ja ohje kyselyyn vastaamisesta

Varautumiskoulutuksen vaikuttavuus - kysely varautumiskoulutukseen osallistuneille

OHJE KYSELYYN VASTAAMISEEN

Hyvä vastaanottaja!

Pyydämme sinua ystävällisesti vastaamaan Pelastusopiston varautumiskoulutusta koskevaan sähköiseen kyselyyn. Kysely on suunnattu henkilöille, jotka ovat osallistuneet 1.1.2013–31.5.2014 välisenä aikana Pelastusopiston järjestämään varautumiskoulutukseen.

Kyselyn tarkoituksena on selvittää varautumiskoulutuksen vaikuttavuutta sekä sen kehittämistarpeita.

Kyselyssä on sekä väittämiä että avoimia kysymyksiä. Kaikki vastaukset käydään läpi ja tuloksia hyödynnetään koulutuksen kehittämisessä.

Vastaaminen vie aikaa 5-10 minuuttia, vastaukset annetaan nimettömänä ja ne käsitellään luottamuksellisesti.

Vastaamalla kyselyyn autat meitä kehittämään toimintaamme entistäkin paremmin osallistujien ja työelämän tarpeita vastaavaksi.

KYSELY LÖYTYY OSOITTEESTA:

<https://www.webropolsurveys.com/S/AE0BBD52BF74DEB7.par>

Kysely on vastattavissa 8.9.2014 klo 16 saakka.

KIITOS PALAUTTEESTA!

Terveisin

Pelastusopisto, varautumisopetuksen yksikkö

Lisätietoja kyselystä antaa tarvittaessa:

Yksikön päällikkö, yliopettaja Jussi Korhonen

Puh: 0295 453482

Sähköposti: jussi.korhonen@pelastusopisto.fi

Liite 2: Kyselylomake

Varautumiskoulutuksen vaikuttavuus - kysely varautumiskoulutukseen osallistuneille

Pyydämme vastaamaan kyselyyn mahdollisimman kattavasti. Vastatessasi kyselyyn paina kyselyn alalaidassa olevaa "Lähetä" -painiketta, jolloin vastauksesi tallentuu.

Vastaajan taustatiedot

1. Työnantajan tai edustamasi organisaation sektori

- Kunta, kuntayhtymä tai kunnallinen liikelaitos
- Valtionhallinto
- Yksityinen sektori
- Järjestö
- Muu

2. Ikäryhmäsi

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-68
- yli 68

3. Ollitko ennen Pelastusopiston varautumiskoulutukseen osallistumista ollut tekemisissä varautumisasioiden kanssa (esim. muiden koulutuksenjärjestäjien koulutukset, valmiussuunnittelutehtävät tms.)?

- Runsaasti
- Jonkin verran
- Ei lainkaan

Väittämät

4. Väittämäsarjan avulla halutaan selvittää sitä, miten koulutukseen osallistuja on kokenut varautumiskoulutukseen osallistumisen ja pystynyt hyödyntämään varautumiskoulutuksen antia. Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavista väitteistä?

	1=Täysin eri mieltä	2=Jokseenkin eri mieltä	3=En samaa enkä eri mieltä	4=Jokseenkin samaa mieltä	5=Täysin samaa mieltä
1) Minun oli helppo työtehtävieni puolesta helppo päästä osallistumaan varautumiskoulutukseen	☐	☐	☐	☐	☐
2) Lyhytkurssina järjestetty koulutus mahdollisti hyvin osallistumiseni siihen	☐	☐	☐	☐	☐
3) Koulutus oli kestoltaan sopiva	☐	☐	☐	☐	☐
4) Koulutuksen tavoitteet vastasivat työelämän tarpeita	☐	☐	☐	☐	☐
5) Koulutuksen sisältö vastasi työelämän tarpeita	☐	☐	☐	☐	☐
6) Pystyin kytkemään koulutuksessa käsitellyt asiat hyvin omaan työhöni	☐	☐	☐	☐	☐
7) Olen pystynyt ja/tai uskon pystyväni hyödyntämään oppimiani asioita hyvin tulevissa työtehtävissäni	☐	☐	☐	☐	☐
8) Varautumiskoulutus lisäsi mielenkiintoani turvallisuusasioihin	☐	☐	☐	☐	☐
9) Varautumiskoulutuksen sisällöt auttoivat minua ymmärtämään varautumisen merkityksen edustamassani toiminnassa	☐	☐	☐	☐	☐
10) Varautumiskoulutuksen sisällöt tukivat omaa ammatillista kehittymistäni	☐	☐	☐	☐	☐
11) Koulutukselle asettamani henkilökohtaiset odotukset ja tavoitteet toteutuivat hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
12) Varautumiskoulutus tarjosi minulle valmiuksia laatia edustamani organisaation toimintaa koskevia suunnitelmia häiriötilanteiden varalle	☐	☐	☐	☐	☐
13) Yhteistyöverkostoni laajenivat laajenivat varautumiskoulutuksen aikana	☐	☐	☐	☐	☐

- 14) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani yhteensovittaa varautumistyötä omassa organisaatiossani
- 15) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani yhteensovittaa varautumistyötä oman organisaationi ja muiden toimijoiden välillä
- 16) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani ymmärtää eri toimijoiden rooleja häiriötilanteissa
- 17) Varautumiskoulutuksen jälkeen olen käyttänyt aktiivisesti koulutuksessa saamiini tietoja työssäni
- 18) Varautumiskoulutuksen jälkeen olen kehittänyt oman vastualueeni tai organisaationi varautumista

5. Seuraavien kysymysten avulla halutaan selvittää Pelastusopiston varautumiskoulutuksen kurssitarjonnan kehittämistarpeita. Valitse kunkin väittämän kohdalta näkemystesi parhaiten vastaava arvo.

Pelastusopiston tarjoamien varautumiskoulutusten määrä on mielestäni

	1=Liiian suppea	2=Sopiva	3=Liiian laaja	En osaa sanoa
kurssinimikkeinä	☐	☐	☐	☐
maantieteellisesti (=tarjonta omalla alueellasi)	☐	☐	☐	☐

Avoimet kysymykset

Avointen kysymysten avulla pyritään kartoittamaan vastaajien näkemyksiä siitä, mitä asiakokonaisuuksia tai teemoja varautumiskoulutuksessa tulisi käsitellä sekä siitä, miten vastaaja näkee varautumiskoulutuksen tarjonnan tarpeellisuuden tulevaisuudessa. Kirjoita kunkin avoimen kysymyksen kohdalle vapaamuotoisesti ajatuksesi koulutussisältöjen ja kurssitarjonnan kehittämisestä.

6. Mitä uusia kursseja tarjontaan tulisi ottaa?

7. Onko asiakokonaisuuksia ja/tai teemoja, joita varautumiskoulutuksessa mielestäsi tulisi käsitellä nykyistä enemmän tai aiempaa laajemmin? Mitä nämä ovat?

8. Onko asiakokonaisuuksia ja/tai teemoja, joita mielestäsi kannattaisi käsitellä nykyistä vähemmän tai suppeammin?

9. Mitä muuttaisit Pelastusopiston varautumiskoulutuksessa tai miten muuten toivoisit sitä kehitettävän?

LIITE 3. Väittämäsarjan vastausten mediaaniluvut vastaajien varautumiskokemuksen mukaan

Väittämät	Vastaajaryhmän kokemus varautumisesta		
	Runsaasti (N=35)	Jonkin verran (N=96)	Ei lainkaan (N=31)
1) Minun oli helppo työtehtävieni puolesta päästä osallistumaan varautumiskoulutukseen	5	4	5
2) Lyhytkurssina järjestetty koulutus mahdollisti hyvin osallistumiseni siihen	5	5	5
3) Koulutus oli kestoltaan sopiva	5	5	4
4) Koulutuksen tavoitteet vastasivat työelämän tarpeita	4	4	4
5) Koulutuksen sisältö vastasi työelämän tarpeita	4	4	4
6) Pystyin kytkemään koulutuksessa käsitellyt asiat hyvin omaan työhöni	4	4	4
7) Olen pystynyt ja/tai uskon pystyväni hyödyntämään oppimiani asioita hyvin tulevaisuudessa työtehtävissäni	4	4	4
8) Varautumiskoulutus lisäsi mielenkiintoani turvallisuusasioihin	4	4	4
9) Varautumiskoulutuksen sisällöt auttoivat minua ymmärtämään varautumisen merkityksen edustamassani toiminnassa	4	4	5
10) Varautumiskoulutuksen sisällöt tukivat omaa ammatillista kehittymistäni	4	4	4
11) Koulutukselle asettamani henkilökohtaiset odotukset ja tavoitteet toteutuivat hyvin	4	4	4
12) Varautumiskoulutus tarjosi minulle valmiuksia laatia edustamani organisaation toimintaa koskevia suunnitelmia häiriötilanteiden varalle	4	4	4
13) Yhteistyöverkostoni laajenivat varautumiskoulutuksen aikana	4	4	3
14) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani yhteensovittaa varautumistyötä omassa organisaatiossani	4	4	4
15) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani yhteensovittaa varautumistyötä oman organisaationi ja muiden toimijoiden välillä	4	4	4
16) Varautumiskoulutus paransi valmiuksiani ymmärtää eri toimijoiden rooleja häiriötilanteissa	4	4	5
17) Varautumiskoulutuksen jälkeen olen käyttänyt aktiivisesti koulutuksessa saamiani tietoja työssäni	4	4	4
18) Varautumiskoulutuksen jälkeen olen kehittänyt oman vastualueeni tai organisaationi varautumista	4	4	4

 Tunnusluvun poikkeama muista ryhmistä alaspäin

 Tunnusluvun poikkeama muista ryhmistä ylöspäin

